

Nyhedsbrev

Februar 2023

danske
ældre
råd

Rundspørge: Ældreråd har endnu ikke set kvalitetsforbedringer i ældreplejen

Side 4

Ældreråd kan spille en rolle i udarbejdelsen og implementeringen af sundhedsaftaler

Side 8

VELUX FONDEN støtter ældrerådene

Side 10

Lovforslag om fritagelse fra obligatorisk selvbetjening er et lille skridt i den rigtige retning

Side 12

I ældreplejen skal tryghed og teknologi gå hånd i hånd

Vi skal gribe de teknologiske muligheder, og det skal være borgernes ønsker og behov, der skal være styrende. Det kræver hårdt arbejde og konstant dialog, skriver Christina Krzyrosiak Hansen, og Danske Ældreråds formand, Inger Møller Nielsen, i et fælles indlæg.

Af Christina Krzyrosiak Hansen, formand for Sundheds- og Ældreudvalget i KL, og Inger Møller Nielsen, formand for Danske Ældreråd.

I Haderslev Kommune kørte medarbejderne i hjemmeplejen før i tiden flere gange dagligt ud til de ældre for at udlevere medicin. Sådan er det ikke længere. I dag står der nemlig en maskine på køkkenbordet hos flere af de ældre, som de selv kan betjene og med få tryk udleverer den rette medicin hver dag.

Maskinen giver de ældre mere frihed, så de ikke skal planlægge deres dag efter hjemmeplejens besøg. Og det giver medarbejderne i hjemmeplejen mulighed for i stedet at hjælpe de ældre med andre ting.

Eksemplet fra Haderslev viser, at ny teknologi rummer store muligheder for at kunne være med til at give ældre borgere et godt, værdigt og trygt liv. Ikke mindst i en situation, hvor vi bliver flere ældre her til lands, og hvor der allerede nu mangler medarbejdere til at kunne løfte opgaverne i ældreplejen.

Skal gøre de ældres hverdag bedre

Kommunerne har allerede i flere år arbejdet med teknologiske og digitale løsninger. For eksempel laver de genoptræning via video, bruger sensortechnologier til at øge trygheden, bruger robotter til at aflaste tunge løft og udnytter data til at opdage kritisk sygdom så tidligt som muligt.

Men selvom ny teknologi kan virke smart, giver den ikke pr. automatik værdi, og den må aldrig blive et mål i

sig selv. I stedet handler det om, hvordan vi bruger den. Og her må vi erkende, at kommunerne stadig har svært ved for alvor for at få velfærdsteknologiske og digitale løsninger til give værdi i stor skala i en travl hverdag i ældreplejen.

Skal vi lykkes, kræver det, at både borgere og medarbejdere kan se en mening med teknologien, får rutine i at bruge den og – vigtigst af alt – oplever, hvordan teknologien gør deres hverdag bedre. For det er ikke nok, at en ny dims er smart i sig selv. Det afgørende er, om teknologien kan tilpasse sig de ældres hverdag, rutiner og færdigheder.

Skal være et trygt valg for alle

Samtidig er det enormt vigtigt, at vi tager hensyn til, at ældre borgere har vidt forskellige digitale forudsætninger. Nogle er allerede digitalt selvkørende med mobil, computer og tablet derhjemme – andre har brug for hjælp til at komme i gang eller til, når noget driller i hverdagen. Uanset interesse og evner skal det digitale tilbud fra kommunen være et trygt og naturligt valg.

Dermed ikke sagt, at velfærdsteknologier og digitale løsninger duer i alle situationer. Nogle teknologier er forsat umodne. Og der er borgere, som ønsker det digitale tilbud, mens andre foretrækker fysisk kontakt, som de kender det. Vi vil gerne have mange

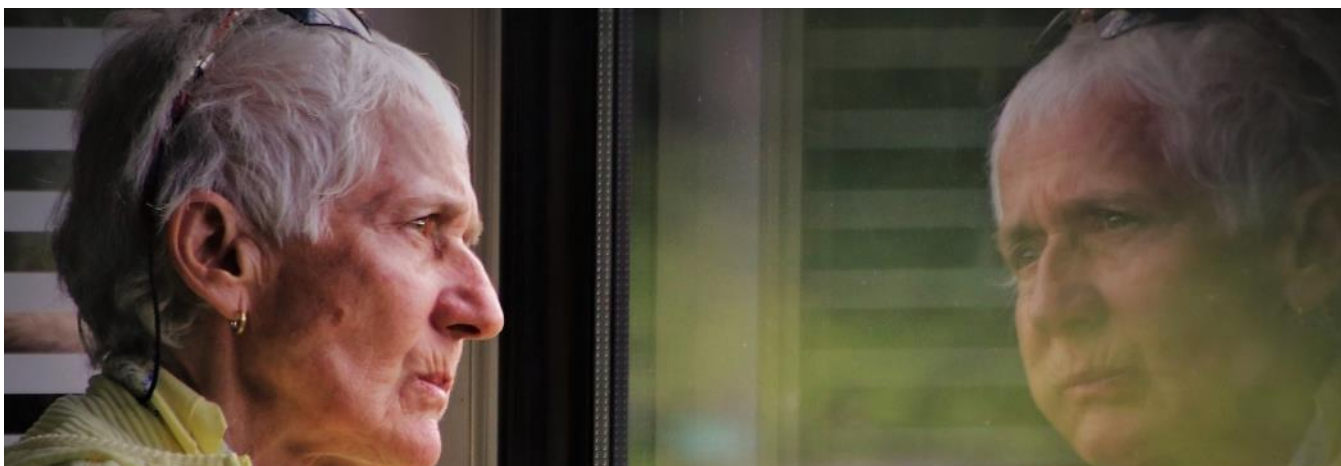
flere med, når det gælder velfærdsteknologi og digitale servicetilbud. Men det er et valg, den enkelte ældre skal have. For man skal naturligvis have mulighed for at takke nej.

I stedet skal vi se på, hvordan vi kan kombinere digital og fysisk kontakt på bedst mulig vis. Som eksemplet i Haderslev viser, skal det digitale ikke bare stå i stedet for den fysiske kontakt – men i stedet hjælpe til, at de ældre borgere og medarbejdere i hjemmeplejen kan bruge tiden bedre sammen.

Vi skal gribe de teknologiske muligheder, og det skal være borgernes ønsker og behov, der skal være styrende. Det kræver hårdt arbejde og konstant dialog mellem de ældre, deres pårørende, ældrerådet, kommunens medarbejdere og politikerne i både byrådet og på Christiansborg.

I landets ældreråd og kommuner vil vi gøre alt, hvad vi kan for, at det bliver lettere for de ældre at sige ”ja tak” til velfærdsteknologi. Ikke for teknologiens egen skyld. Heller ikke for at spare penge. Men for at give borgerne mere frihed, bedre hjælp og god livskvalitet. Og for at vores medarbejdere i en tid, hvor ældreplejen er under pres, kan bruge deres faglighed og omsorg, når og hvor det gør allermest gavn for de ældre.

Debatindlægget har været bragt i Avisen Danmark den 12. januar 2023.

I en ny rundspørge fra Danske Ældreråd vurderer flertallet af de kommunale ældreråd, at der i 2022 ikke er sket forbedringer af kvaliteten i ældreplejen i deres kommune. Det er især medarbejdermangel og økonomi, der bremser udviklingen, forklarer ældrerådene i rundspørgen, hvor flere ældreråd samtidig udtrykker forsigtig optimisme for fremtiden.

Side 4

Indhold

- 2 Leder: I ældreplejen skal tryghed og teknologi gå hånd i hånd
- 4 Rundspørge: Ældreråd har endnu ikke set kvalitetsforbedringer i ældreplejen, men flere er forsigtigt optimistiske
- 8 Ældreråd kan spille en rolle i udarbejdelsen og implementeringen af sundhedsaftaler
- 9 Det kan du se frem til på forårets temadage om pressearbejde og tilsyn
- 10 VELUX FONDEN støtter ældrerådene
- 11 Nye baggrundsdokumenter guider dig til, hvordan du kan arbejde med Danske Ældreråds mærkesager
- 12 Lovforslag om fritagelse fra obligatorisk selvbetjening er et lille skridt i den rigtige retning
- 13 Antallet af friplejehjem er steget
- 14 Danske Ældreråd afholder ældrepolitisk konference om forebyggelse
- 15 Kort nyt
- 17 Arrangementer

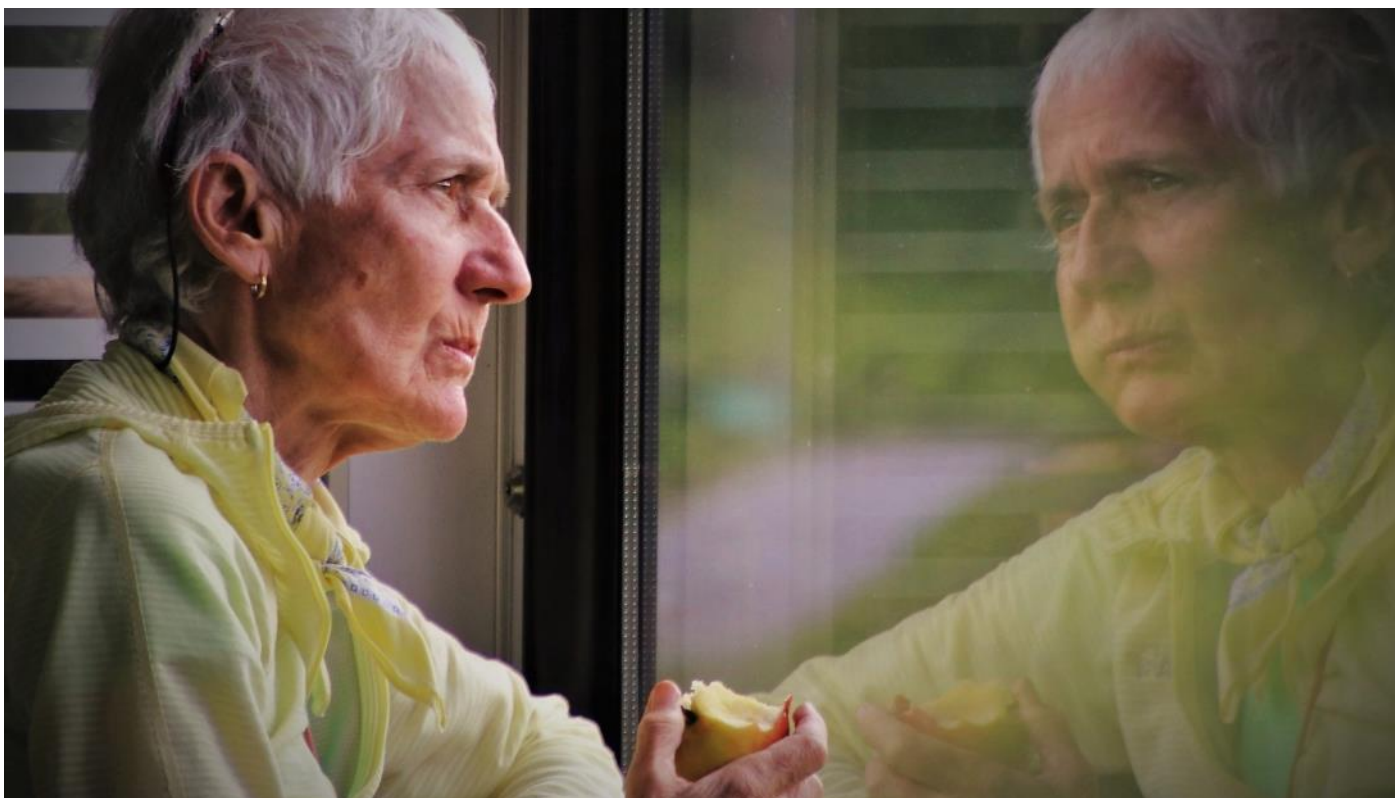
Fire nye baggrundsdokumenter guider dig til, hvordan du kan arbejde med Danske Ældreråds mærkesager.

Side 11

VELUX FONDEN støtter ældrerådene

I 2023 og 2024 kan medlemmer af ældreråd se frem til, at Danske Ældreråd udbyder en palette af nye aktiviteter. Alle er støttet af VELUX FONDEN som en anerkendelse af de bidrag, de valgte medlemmer af ældreråd i kommunerne yder for den ældste del af befolkningen.

Side 10

Ældreråd har endnu ikke set kvalitetsforbedringer i ældreplejen, men flere er forsigtigt optimistiske

I en ny rundspørge fra Danske Ældreråd vurderer flertallet af de kommunale ældreråd, at der i 2022 ikke er sket forbedringer af kvaliteten i ældreplejen i deres kommune. Det er især medarbejdermangel og økonomi, der bremser udviklingen, forklarer ældrerådene i rundspørgen, hvor flere ældreråd samtidig udtrykker forsigtig optimisme for fremtiden.

Tekst Morten Larsen

I rundspørgen er landets ældreråd blevet bedt om at vurdere, om der i løbet af det seneste år er sket forbedringer, forringelser eller der er status quo i kvaliteten i den hjælp, der gives til ældre, der henholdsvis bor i eget hjem eller på plejehjem. 61 ældreråd har givet deres vurdering.

I 52 procent af kommunerne vurderer ældrerådet, at kvaliteten af hjemmehjælpen er uændret i 2022. 28 procent oplever, at kvaliteten af hjemmehjælpen er blevet forringet. Og 13 procent oplever, at kvaliteten er forbedret.

Når det gælder kvaliteten af den hjælp og pleje, der gives til beboere på plejehjem, fortæller ældreråd i 62 procent af kommunerne, at kvaliteten er uændret. 21 procent af kommunerne, at kvaliteten er forringet det seneste år. Og i 13 procent af kommunerne vurderer ældrerådet, at der er sket kvalitetsforbedringer.

- I de seneste år er der blevet talt meget om, at ældreområdet skal nytænkes og udvikles, men vi venter fortsat på at se kvalitetsforbedringerne. Det er kun i ganske få kommuner, at kvaliteten i såvel hjemmeplejen som på plejehjem ser ud til at være blevet forbedret, fortæller Inger Møller Nielsen, formand, Danske Ældreråd.

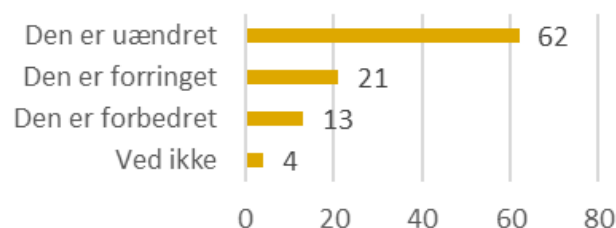

Medarbejdermangel og økonomi bremser kvalitetsforbedringer

I rundspørgen peger flere ældreråd på rekrutteringsudfordringer og dårlig økonomi som de primære årsager til, at der ikke sker en udvikling på ældreområdet.

- Selvom vi endnu har til gode at se kvalitetsforbedringer, så oplever vi, at mange kommuner gerne vil udvikle ældreplejen. Kommunerne er dog økonomisk presede og har svært ved at finde de nødvendige medarbejdere til området. Det er udfordringer, kommunerne ikke kan løse alene, men også kalder på nationale tiltag, siger Inger Møller Nielsen.

Har ældrerådet i det sidste år oplevet en udvikling i kvaliteten i den hjælp og pleje, der gives til beboere på plejehjem?

Frivillige er blevet en nødvendighed

Et af de steder, hvor Ældrerådet har oplevet forringelser, er i Lemvig Kommune. Her fortæller Ældrerådets formand Bodil Bang Carstensen, at besparelser og medarbejdermangel gør, at de frivillige spiller en stadig større rolle på plejehjem i forhold til at give ældre socialt samvær og nærvær.

- De frivillige er gået hen og blevet en nødvendighed. For godt nok oplever vi, at plejehjemsboerne får den nødvendige pleje, men den sociale nærhed og omsorg er ofte noget de frivillige står for. Vi har for eksempel frivillige, der kører de ældre på busudflugter og frivillige, der kommer og spiller og synger sammen med beboerne. Ja, de frivillige er så at sige nødvendige

for, at ældre der ikke selv kan, kan få vendt blad i sangbogen, fortæller Bodil Bang Carstensen.

Hun peger på, at en af årsagerne til, at frivillige løfter flere opgaver, er at kommunen blandt andet har sparet den såkaldte klippekortsordning væk. Klippekortsordningen gav tidligere beboerne mulighed for at få en halv times ekstra hjælp om ugen til aktiviteter efter eget valg.

Også hjemmeplejen i kommunen har udfordringer. Her betyder rekrutteringsproblemer og personalemangel, at der er mange ufaglærte og vikarer.

- De ældre og deres pårørende oplever, at der kommer mange forskellige medarbejdere i deres hjem. Og ofte er det vikarer eller ufaglærte, der mangler viden om den enkelte ældre og måske heller ikke er blevet godt nok oplært. Det gør det svært for pårørende og personen, der modtager hjælp at følge med, fortæller Bodil Bang Carstensen.

På trods af udfordringerne forventer Ældrerådet i Lemvig Kommu-

ne, at der vil ske forbedringer i 2023. Forventningen er, at mindre, faste teams vil give bedre mulighed for at sætte den enkelte ældres ønsker og behov i centrum.

- Vi er optimistiske, fordi vi tror, at det at Lemvig er begyndt at organisere dele af hjemmeplejen i mindre faste teams vil give medarbejdere større kendskab til de enkelte ældre og mulighed for at inddrage deres pårørende. Men vi tror også, at organiseringen i mindre teams kan være med til, at faget bliver mere attraktivt, siger Bodil Bang Carstensen, der understreger, at der er brug for yderligere tiltag for at få flere til at vælge en karriere i ældreplejen:

- Jeg tror alle kommuner forsøger at forbedre arbejdsmiljøet i ældreplejen. Men skal faget gøres mere attraktivt handler det blandt andet også om højere løn og andre indsatser, som er nationale og ikke kommunale.

Forsigtig optimisme

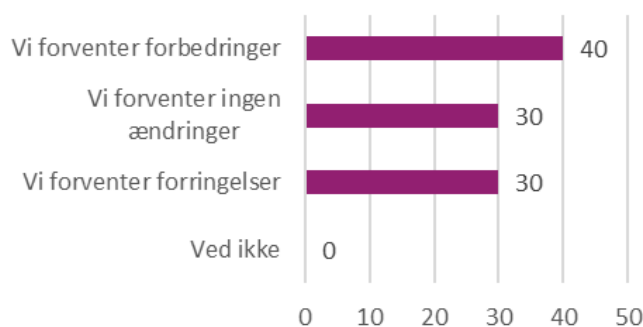
Men måske er der håb forude. 40 procent af ældrerådene fortæller, at de forventer, at ældreplejen i deres kommune bliver forbedret i 2023. En forventning, der blandt andet bunder i, at en del kommuner laver forsøg med selvstyrende teams, hvor medarbejdere og den enkelte ældre har større frihed til selv at bestemme, hvilken hjælp der er brug for på dagen.

- Jeg tror, at mange har en forventning om, at den nytænkning af ældreplejen, som en stor del af kommunerne er gået i gang med, vil brede sig og få de ønskede effekter. Ældrerådene fortæller i rundspørgen, at de særligt har forventninger til, at brugen af mindre selvstyrende teams vil kunne gøre en positiv forskel, lyder det fra Inger Møller Nielsen.

Hun peger samtidig på, at partierne i Folketinget har skruet op for forventningerne til, at der vil blive gjort noget ved de store problemer, som ældreområdet slås med.

- Både den tidligere og nye regering har lovet, at den vil gøre noget ved medarbejdermanglen, at der skal fremlægges ny ældrelov, der skal skabe bedre rammer for livsgælde og tid til nærvær og omsorg. Det finder vi positivt. For uden konkrete nationale initiativer, vil ældre-

Hvad er jeres forventninger til udviklingen i ældreplejen i jeres kommune i 2023?

områdets problemer kun vokse sig større, slutter Inger Møller Nielsen.

Ifølge rundspørgen forventer 40 procent af ældrerådene, at ældreplejen i deres kommune bliver forbedret i 2023, mens 30 procent forventer, at der hverken vil ske forbedringer eller forringelser. Andre 30 procent af ældrerådene forventer, at ældreplejen vil blive forringet i 2023.

Selvstyrende teams hjælper ældre med at finde vej ud af ensomhed

Et af de ældreråd, der oplever, at kvaliteten i hjemmeplejen rent faktisk er forbedret i 2022 finder

man i Favrskov Kommune. Her peger Ældrerådets formand Erik Bertelsen på, at forsøg med faste selvstyrende teams, har vist så gode takter, at det er forventningen, at der vil ske yderligere forbedringer, når forsøget i 2023 bliver udbredt i hele kommunen.

- Den nye organisering har gjort, at der er blevet bedre plads til, at medarbejderne kan bruge deres faglighed, ligesom borgerne oplever at få større indflydelse på hvilken hjælp, der skal gives. Blandt andet er visitationen af borgeren flyttet tættere på borgeren, lyder det fra Erik Bertelsen.

Men det er også i forhold til at

bekæmpe ensomhed, at de selvstyrende teams gør en positiv forskel.

- Når der kommer de samme medarbejdere i den ældre borgers hjem, er det nemmere at have fokus på om borgeren kæmper med ensomhed. Det er skrevet i opgavebeskrivelsen for de selvstyrende teams, at de skal opspore ensomme ældre, og samarbejde med frivillige om at gøre noget ved ensomhed. Det handler om at hjælpe borgere med at gøre brug af frivillige tilbud og få aktiveret deres netværk, fortæller Erik Bertelsen.

Ældreråd kan spille en rolle i udarbejdelsen og implementeringen af sundhedsaftaler

Regioner og kommuner udformer sundhedsaftaler for 2023-2027. Læs her hvordan man som ældreråd kan søge indflydelse på aftalerne.

Tekst Anja Bihl-Nielsen

Der er rigtig meget fokus på sundhedsområdet i denne tid. I efterårets valgkamp var sundhed, det emne flest vælgere prioriterede højt, samtidig med at medierne flyder over med historier om pres på sundhedsvæsenet, personalemangel med mere.

I 2022 blev der derudover både indgået en bred sundhedsaftale mellem en lang række af Folketingets partier, og der blev vedtaget en lovændring, der har indført sundhedsklynger på tværs af landet.

Det nære sundhedsvæsen

Som ældreråd er I sandsynligvis meget optagede af det såkaldt nære sundhedsvæsen – de sundhedsopgaver der løses tæt på eller i borgernes hjem – ofte af kommunen eller i samspil mellem kommunen og sygehus eller egen læge.

En af de måder, hvorpå kommuner, regioner og almen praksis sætter retning for udvikling af sundhedsvæsenet i regionen er i sundhedsaftalerne.

Sundhedsaftalen er en aftale, som indgås mellem regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen, hvori der fastsættes rammer og målsætninger for samarbejdet mellem parterne. Der indgås én aftale i hver region.

Formålet med sundhedsaftalen er at bidrage til sammenhæng og koordinering af de forløb, der går på tværs af regioner og kommuner, med fokus på kvalitet, effekt og patienttilfredshed.

Der udarbejdes en sundhedsaftale i hver valgperiode og alle sundhedsaftaler skal være indsendt senest 1. juli 2023.

Sundhedsklyngerne

I forbindelse med indførelsen af Sundhedssamarbejdsudvalg og sundhedsklynger i 2022 er ansvaret for at udarbejde sundhedsaftalerne overgået til Sundhedssamarbejdsudvalget i hver region.

Det politiske niveau i klyngerne skal inddrages i arbejdet og have mulighed for at komme med input til sundhedsaftalen, ligesom patientinddragelsesudvalget (hvortil regionsældrerådet udpeger én repræsentant) skal have mulighed for at komme med forslag og forventninger.

Det politiske niveau i sundhedsklyngerne har ansvaret for at implementere sundhedsaftalen lokalt. En gang om året skal Sundhedssamarbejdsudvalget i samarbejde med klyngerne følge op på implementeringen af sundhedsaftalerne.

Danske Ældreråd har i et tidligere nyhedsbrev beskrevet, hvordan ældrerådene kan arbejde for at få indflydelse i sundhedsklyngerne ([link](#)), og udarbejdelse og implementering af sundhedsaftaler vil være en oplagt opgave at samarbejde med det politiske niveau i klyngen om. Det er for eksempel oplagt, at ældrerådene klyngevis drøfter sundhedsaftalen, og hvilke input de enkelte ældreråd har til den.

Følg implementeringen

Derudover er det oplagt for ældrerådene at følge udviklingen i implementeringen af sundhedsaftalerne og være opmærksom på de årlige evalueringer af sundhedsaftalen lokalt med henblik på at kunne belyse eller nuancere implementeringen af initiativerne.

Sundhedsaftalerne kommer også i høring hos kommuner og øvrige aktører forud for deres endelige godkendelse. Hver enkelt kommunalbestyrelse skal ligesom regionsrådet godkende sundhedsaftalen. Her er det muligt for det enkelte ældreråd at komme med høringssvar eller være i dialog med sin egen kommune. Høringsprocessen kommer forventeligt for alle 5 regioner til at foregå i 1. eller 2. kvartal 2023.

Danske Ældreråd har tre forslag til indsatsområder i sundhedsaftalerne

1. Sundhedsaftaler skal være forpligtende og konkrete

Selvom alle sundhedsaftaler skal leve op til Sundhedsstyrelsens kriterier, er der store forskelle på deres indhold og deres ambitionsniveau. Flere af de nuværende sundhedsaftaler er præget af høje ambitioner, men ukonkrete mål og derved lav forpligtelse for parterne.

2. Overgangen mellem sygehus og kommune skal sikres

Udskrivelsen fra sygehus er særligt for ældre mennesker en kritisk del i deres forløb. Det kan for eksempel skyldes, at patient og pårørende bliver utrygge ved uvisheden om, hvad der skal ske, når de udskrives, og om de kan være i deres eget hjem. Det kan skyldes, at patienter

og pårørende oplever, at relevant information går tabt mellem sektorer, eller at patientens tilstand ændrer sig efter udskrivelsen, så han eller hun alligevel ikke er så stabil som antaget.

Danske Ældreråd mener, at det er helt centralt, at sundhedsaftalerne sætter fokus på denne overgang og har en særlig opmærksomhed på ældre patienter i den forbindelse.

3. Der skal fokus på forebyggelse

Stadig flere ældre får konstateret kroniske sygdomme - dertil kommer, at mange lider af flere kroniske sygdomme på samme tid. En stor del af sygdommene kan forebygges, hvis der bliver sat ind i tide.

Der er samtidig stor ulighed i sundhed. Kronisk sygdom forekommer oftere hos mennesker med lav socioøkonomisk status, og vi ved også,

at netop denne gruppe har dårligere effekt af sundhedssystemets ydelser. De har brug for en særlig indsats.

Danske Ældreråd mener, at sundhedsaftalerne skal beskrive, hvordan regioner og kommuner samarbejder bredt om forebyggelse for at indfri det nationale mål for sundhedsvæsenet om flere sunde leveår. Dette indebærer forpligtende aftaler om, hvilke forpligtelser henholdsvis region, kommune og almen praksis har. Der er brug for et paradigmeskifte til mere fokus på sundhedsfremme og forebyggelse. En tilgang, der handler om, at sundhed er meget mere end fravær af sygdom.

Ny publikation

Du kan læse mere om, hvordan man kan arbejde med sundhedsaftalerne i denne nye publikation fra Danske Ældreråd.

[Hent publikationen på Danske Ældreråds medlemsområde \(kræver login\)](#)

Det kan du se frem til på forårets temadage om pressearbejde og tilsyn

Husk at tilmelde jer én af forårets temadage, som giver redskaber til at få jeres budskab i medierne og til at arbejde proaktivt med tilsyn og tilsynsrapporter.

Det går løs allerede den 28. februar i Middelfart, hvor den første af fem temadage – en i hver region – løber af stablen.

På temadagene sætter Danske Ældreråd sammen med en chefredaktør/journalist fra hver region fokus på, hvordan man som ældre-råd kan få sine budskaber i medierne. Desuden får I et grundigt indblik i både de nationale tilsyn og kommunale tilsyn på ældreområdet, ligesom I får gode råd til, hvordan I kan bruge tilsynene kommunikativt i forhold til pressen og i forhold til kommunen.

Første halvdel: Sådan får du dit budskab i medierne

På den første halvdel af temadagen sættes der fokus på, hvordan man finder eller udvikler den gode historie. Hvordan man formulerer pressemeddelelser og debatindlæg skarpt efter journalistiske principper, og hvordan man kontakter og taler med journalister troværdigt og effektivt?

Oplæggene er både for dem, der gerne vil i gang med pressearbejde og for dem, der gerne vil udvikle deres pressearbejde.

I nogle tilfælde sidder man som ældreråd måske med en god historie uden at vide det. I andre tilfælde bruger man måske unødigt tid på at få medierne til at skrive historier, som ikke er interessante for dem. Det kan også være, at

man oplever at få fint med omtale i ugeaviser, mens det kniber med at komme igennem hos de større regionale dagblade eller hos lokal radio og tv.

- På dagen kommer vi blandt andet ind på, hvilke historier de forskellige medier finder relevante, hvilke elementer en god historie helst skal indeholde, og hvordan man bedst præsenterer sin historie for medierne, fortæller Morten Larsen, der er kommunikationskonsulent i Danske Ældreråd og tidligere har arbejdet som pressechef i interesseorganisationen Dansk It.

Anden halvdel: Sådan kan du arbejde med tilsyn

På den anden halvdel af dagen stilles der skarpt på tilsyn. Her får I en grundig introduktion til de forskellige typer tilsyn på ældreområdet. Og input om hvilken viden med relevans for ældrerådsarbejdet, man kan finde i tilsynsrapporterne.

- Vi sætter fokus på de forskellige tilsyn, og hvordan ældrerådene kan bruge dem i deres praksis. Vi berører også de drøftelser, der har været af den fremtidige struktur for tilsyn på ældreområdet, som blandt andet har fyldt i arbejdet med en ny ældrelov, fortæller Anja Bihl-Nielsen, sundhedspolitisk konsulent, Danske Ældreråd.

En temadag i hver region

Danske Ældreråd afholder temadage for landets ældre- og seniorråd i alle fem regioner.

På hver temadag er der blandt andet oplæg fra en chefredaktør fra hver region.

Middelfart, tirsdag den 28. februar

Chefredaktør på Vejle Amts Folkeblad, Kim Dahl Nielsen

Viborg, onsdag den 1. marts

Chefredaktør på Midtjyllands Avis, Hans Krabbe

Aabybro, torsdag den 2. marts

Journalist på Det Nordjyske Mediehus, Claus T. Kræmmergård

Ballerup, tirsdag den 7. marts

Chefredaktør på Helsingør Dagblad, Josephine Vedel

Ringsted, onsdag den 8. marts

Redaktør på Dagbladet Køge, Katrine Wied

Herudover er der oplæg af kommunikationskonsulent Morten Larsen, Danske Ældreråd og sundhedspolitisk konsulent Anja Bihl-Nielsen, Danske Ældreråd.

Morten Larsen har tidligere været pressechef i interesseorganisationen Dansk It, og kommunikationsrådgiver på pr-bureauet ABC Public Relations/Hill & Knowlton, hvor han blandt andet har håndteret og udviklet udenlandske teknologivirksomheders pressearbejde i Danmark.

Anja Bihl-Nielsen har tidligere været sekretariatsleder på ældreområdet i en kommune og politisk konsulent i Ældre Sagen, hvor hun blandt andet har arbejdet med at udvikle og implementere kvalitetsforbedringstiltag på ældreområdet.

[Læs mere om temadagene her, hvor der også er mulighed for tilmelding](#)

VELUX FONDEN støtter ældrerådene

I 2023 og 2024 kan medlemmer af ældreråd se frem til, at Danske Ældreråd udbyder en palette af nye aktiviteter med fokus på borgerinddragelse i sundhedsvæsenet, ledelse af ældreråd, ældrerådernes kommunikation og boformer til ældre. Alle er støttet af VELUX FONDEN som en anerkendelse af de bidrag, de valgte medlemmer af ældreråd i kommunerne yder for den ældste del af befolkningen.

Aktiviteterne fungerer som et supplement til Danske Ældreråds temadage, dialogmøder og konferencer.

De første aktiviteter er planlagte, og tilmeldingen er åben. Det drejer sig om fem kursusdage med overskriften "Ledelse i praksis". Målgruppen for kursusdagene er formænd og næstformænd for ældre- og seniorråd. De bygger videre på kursusdage i ældrerådsledelse i foråret 2022, men går et skridt tættere på egen praksis og et spadestik dybere med udgangspunkt i konkrete cases. Deltagelse i kursusdagene i 2022 er dog ikke en forudsætning for tilmelding.

VELUX FONDENS pulje "Aktive Ældre" har bevilget støtte til kursusdagene ved at dække deltagergebyr for de tilmeldte formænd og næstformænd.

Kursusdagene om ledelse i praksis afholdes:

Fredericia, mandag 20. marts 2023

Silkeborg, onsdag 22. marts 2023

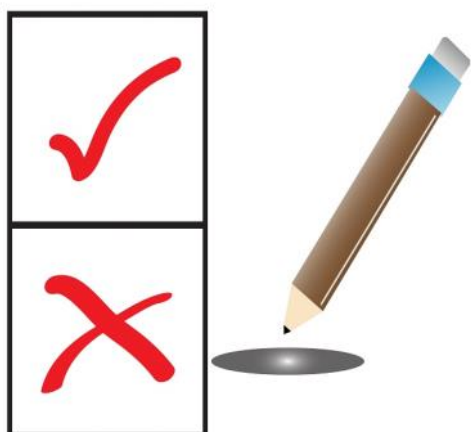
Aabybro, torsdag 23. marts 2023

Ringsted, tirsdag 28. marts 2023

Ballerup, onsdag 29. marts 2023

[Find program og tilmelding her](#)

Valg til Danske Ældreråds bestyrelse

Der afholdes valg til bestyrelsen i Danske Ældreråd i første kvartal 2023 i valgkreds 1, 3, 5, 7 og 9. Der skal i hver valgkreds vælges ét bestyrelsesmedlem og én stedfortræder for to år. Valgene afholdes i forbindelse med Danske Ældreråds temadage.

[Se kandidaterne på Danske Ældreråds hjemmeside](#)

Fire nye baggrundsdokumenter guider dig til, hvordan du kan arbejde med Danske Ældreråds mærkesager

Danske Ældreråd er klar med fire nye udgivelser, der er fyldt med anbefalinger til, hvordan man som ældreråd kan arbejde med Danske Ældreråds fire mærkesager. Udgivelserne kan downloades på Danske Ældreråds [medlemsområde](#) (kræver login).

Sådan kan ældreråd arbejde med Danske Ældreråds mærkesag "Økonomi til en værdig ældrepleje"

En værdig ældrepleje handler også om økonomi. Pengene skal følge med udviklingen i antallet af ældre, og der skal investeres i reelle kvalitetsforbedringer på ældreområdet. Danske Ældreråd beskriver her, hvordan man som ældreråd kan følge og søge indflydelse på de økonomiske prioriteringer i kommunen.

Sådan kan ældrerådene arbejde med Danske Ældreråds mærkesag "Et sammenhængende sundhedsvæsen"

Samtidig med, at flere sundhedsopgaver lægges ud til kommunerne, bliver det stadig vigtigere for landets ældreråd at forholde sig til problemstillinger i det kommunale sundhedsvæsen. Danske Ældreråd beskriver her, hvordan man som ældreråd kan påvirke nogle af de centrale områder i en positiv retning til gavn for ældre borgere.

Sådan kan ældreråd arbejde med Danske Ældreråds mærkesag "Forebyggelse så flere ældre får et godt liv"

For mange ældre er der et stort potentiale for at forebygge tab af funktionsevne og derved opnå højere livskvalitet. Danske Ældreråd beskriver her, hvordan man som ældreråd kan påvirke nogle af de centrale områder i en positiv retning.

Sådan kan ældreråd arbejde med Danske Ældreråds mærkesag "Udbredelse af nye boformer til ældre"

Vi bliver flere ældre i fremtiden og det stiller krav både til antallet af boliger og til nye attraktive boformer, der kan matche ældres mangfoldige behov og fremme muligheden for et godt liv som ældre. Danske Ældreråd beskriver her, hvordan man som ældreråd kan følge og søge indflydelse på ældreboligområdet i kommunen.

Lovforslag om fritagelse fra obligatorisk selvbetjening er et lille skridt i den rigtige retning

Regeringen har fremsat et lovforslag som vil gøre det muligt at blive fritaget for digital selvbetjening alene på baggrund af, at man er fritaget for Digital Post. Det finder Danske Ældreråd er et skridt i den rigtige retning, men der er stadig en stor gruppe borgere, som ikke bliver hjulet af lovforslaget. Læs nedenfor Danske Ældreråds høringsvar til lovforslaget.

Høring vedrørende forslag til Lov om fravigelse fra obligatorisk digital selvbetjening

Det er positivt, at der fra offentlige myndigheder er en større bevågenhed på og villighed til at diskutere løsninger for de borgere, som er digitalt udsatte, end tidligere.

I forhold til det konkrete forslag er det - for de borgere, der er fritaget for Digital Post - en lettelse, at de kan blive fritaget fra digital selvbetjening alene på baggrund af, at de i forvejen er fritaget fra Digital Post. Det finder vi positivt.

Vi finder det også positivt, at personer altid kan vælge at benytte obligatoriske digitale selvbetjeningsløsninger, selvom de er fritaget fra Digital Post.

Danske Ældreråd har dog en bekymring i forhold til den gruppe af borgere, der ikke ønsker at bliver frameldt Digital Post, men som altid eller nogle gange oplever problemer med at anvende digital selvbetjening. For den gruppe vil reglerne være de samme som hidtil: Personen kan fravige obligatorisk digital selvbetjening på baggrund af en vurdering af personens evne til at be-

nytte den obligatoriske selvbetjeningsløsning. Et forløb, som mange oplever som besværligt og nedværdigende.

Tal fra Digitaliseringsstyrelsen indikerer, at denne gruppe af borgere kan være stor. Ifølge Styrelsen er syv procent af borgere over 15 år i dag fritaget fra Digital Post. Men Styrelsen vurderer, at 17-22 procent af den voksne befolkning er digitalt udsatte.

Vores bekymring er, at den enkelte borger - som altid eller indimellem har det svært med digitale selvbetjeningsløsninger - kan føle sig presset til at blive fritaget fra Digital Post.

Et af formålene med forslaget er at gøre det lettere for myndighederne at administrere reglerne om fritagelse ved at ensrette dem, det anerkender vi. Vi mener dog, at reglerne i højere grad bør kunne tage højde for borgernes behov, for eksempel borgere, som fint mestrer Digital Post, men ikke digitale selvbetjeningsløsninger og vice versa. Systemet skal være fleksibelt og kunne tilpasses borgerne - ikke omvendt.

Antallet af friplejehjem stiger

Plejecenterområdet har i Danmark traditionelt været domineret af offentlige institutioner og i mindre grad selv-ejende plejecentre med driftsoverenskomst med kommunen. Dette billede har i nogen grad ændret sig de seneste 15 år.

Tekst Marianne Lundsgaard

I 2007 blev friplejeboligloven vedtaget, og dette betød lettere adgang for private udbydere til at drive plejecentre. Formålet med loven var at øge konkurrencen og at give ældre borgere flere muligheder for at vælge mellem offentlige og private plejehjem. Siden 2007 er antallet af friplejehjem samt pladser på friplejehjem steget, og fra 2013 til 2022 er antallet af friplejehjem og pladser på friplejehjem tredoblet. Men friplejehjemmenes andel af det samlede marked for plejeboliger til ældre er fortsat lavt og udgjorde i 2021 cirka 5 procent.

[Det fremgår af rapporten* "Evaluering af afregningssystemet for friplejehjem" fra VIVE.](#)

Rapporten hovedfokus er afregningsmodeller for plejeboliger. Rapporten rummer dog også flere baggrundstal som kan være interessante for ældreråd, der drøfter plejeboligsituationen i den enkelte kommune.

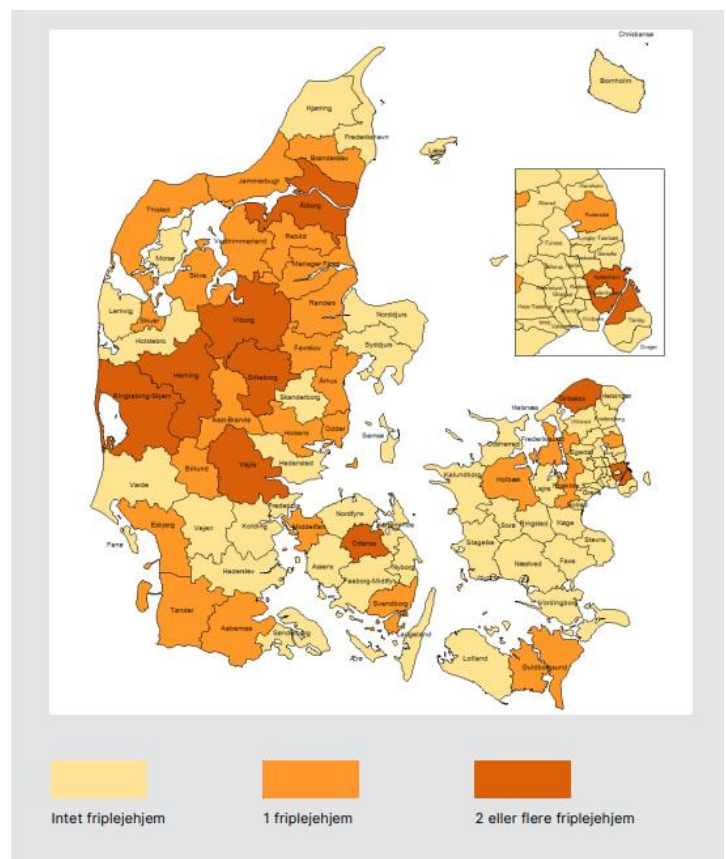
Blandt andet kan man læse, at 34 kommuner havde friplejehjem i 2022 - et tal, der forventes at stige til 39 kommuner i 2023

Primo 2022 var der 25 kommuner med ét friplejehjem, mens der var ni kommuner med to eller flere friplejehjem. I seks kommuner var der primo 2022 tre eller flere friplejehjem. Kommuner med tre eller flere friplejehjem er Gribskov, København, Odense, Vejle, Viborg og Aalborg.

Der findes 53 friplejehjem fordelt i de danske kommuner, med i alt 2.106 pladser. 35 af disse er er tilknyttet Danske Diakonhjem.

Antallet af pladser på friplejehjem varierer betydeligt, da de mindste friplejehjem har lidt over 10 pladser, mens de største friplejehjem har over 70 pladser. Det gennemsnitlige friplejehjem har cirka 40 pladser.

Den geografiske udbredelse af friplejehjem primo 2022, kilde VIVE

Anm.: Landkortet medtager kun friplejehjem som var gået i drift på opgørelsesdatoen primo 2022. Derimod fremgår det ikke, hvilke yderligere kommuner som i de kommende år forventes at få friplejehjem. Der tages forbehold for friplejehjem, som måtte være overset i VIVEs kortlægning.

Kilde: VIVEs egen kortlægning.

Danske Ældreråd afholder ældrepolitisk konference om forebyggelse

Danske Ældreråd samler torsdag den 4. maj 2023 en perlerække af forskere og praktikere til at stille skarpt på, hvilken rolle forebyggelse kan have i forhold til ældres trivsel og mistrivsel.

Forebyggelse er en af nøglerne til at sikre flest mulige gode og sunde leveår. Der er et stort menneskeligt og økonomisk potentiale i, at ældre forbliver raske, og forebyggelse kan gøre meget for at mindske forekomsten af sygdom, mistrivsel og ensomhed som ældre.

Forebyggelse er en hjertesag for Danske Ældreråd. Der er et behov for, at det nære sundhedsvæsen i langt højere grad end i dag sikrer forebyggelse og sundhedsfremme for ældre, blandt andet gennem tilbud om fysisk aktivitet og socialt samvær. Forebyggelse er en vigtig del af løsningen på de udfordringer, vi står over for på ældre- og sund-

hedsområdet, og der er brug for en fokuseret indsats på tværs af kommuner, regioner og stat.

På konferencen – der afholdes på Hotel Nyborg Strand – kommer en perlerække af forskere og praktikere med deres bud på nogle af de udfordringer og løsninger, de ser på forebyggelsesområdet.

Mød oplægsholdere som Svend Aage Madsen, debattør og formand for Forum for Mænds Sundhed, Maj Morgenstjerne, chef for Civilsamfund og Samskabelse i Aarhus Kommune, Steen Hasselbalch, overlæge på Hukommelsesklinikken på Rigshospitalet og Bente Klarlund Pedersen, kendt fra mange tv-programmer om forebyggelse af diverse sygdomme.

På dagen kan deltagerne også vælge ét af nedenstående seks seminarer, der fra hver deres vinkel belyser et

tema, hvor forebyggelse og trivsel er vigtig:

- Fællesskaber som forebyggende indsats mod ensomhed.
- Forebyggelse af genindlæggelser.
- Hjemlighed – forebyggelse af mistrivsel, når hjemmet bliver nogens arbejdsplads.
- Trivsel og mistrivsel som pårørende – hvad er det vigtigt, kommune og omgivelser er opmærksomme på, når en ægtefælle bliver pårørende?
- Har du brug for én at tale med? Gratis psykologsamtaler til ældre i Aarhus Kommune.
- Hvordan spiller velfærdsteknologi, trivsel og forebyggelse sammen? – nyeste viden og eksempler fra praksis.

[Læs mere her, hvor der er også er mulighed for tilmelding](#)

Repræsentantskabsmøde 2023

Den 3. maj - dagen før konferencen - afholder Danske Ældreråd repræsentantskabsmøde. Det foregår også på Hotel Nyborg Strand.

Mødet indledes med en tale af ældreminister Mette Kierkegaard.

Du kan læse mere om dagorden og frister for indsendelse af forslag med videre i indkaldelsen.

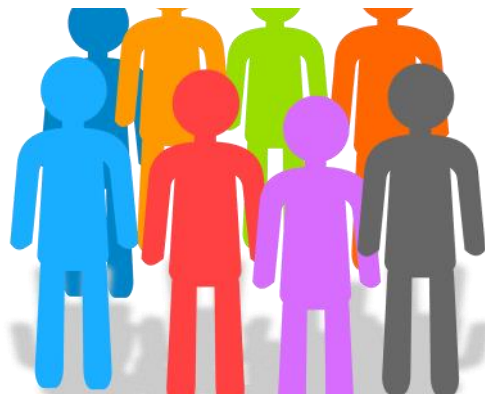
[Læs indkaldelsen her](#)

Repræsentantskabsmødet afholdes onsdag den 3. maj 2023 klokken 12.30 - cirka 17.00. Der er frokost i restauranten fra kl. 11.30.

Indkaldelsen er den 2. februar sendt til alle formænd

Ny undersøgelse beskriver, hvordan et godt samarbejde med pårørende løfter kvaliteten i hjemmeplejen

Et godt samarbejde med de pårørende er afgørende for at sikre en tryk og sammenhængende indsats for svækkede ældre, der modtager hjemmepleje. Det konkluderer en rapport fra Sundhedsstyrelsen, som anbefaler metoder til, hvordan de pårørende kan inddrages som en værdifuld ressource.

Ifølge rapporten er det især urealistiske eller uafklarede forventninger fra de pårørende, der udfordrer hjemmeplejens samarbejde med pårørende mest. For at undgå konflikter og misforståelser er det derfor vigtigt at få afstemt forventninger så tidligt som muligt.

Rapporten peger på en række områder, som er væsentlige at have opmærksomhed på, for eksempel sprogbrug, kompetencer, handlemuligheder, når samarbejdet bliver svært, samt afklaring omkring samtykke.

Lige så afgørende er det at få inddraget de pårørendes viden om den ældre og hjemmet, så plejen bedst muligt kan tage udgangspunkt i de ældres individuelle behov. Hjemmeplejen kan også have en central rolle i at rådgive især pårørende med få ressourcer om de muligheder for støtte og vejledning, som eksisterer lokalt.

[Undersøgelsen kan hentes her](#)

Danske Ældreråd: Lav systemerne om - ikke borgerne

Der er brug for et opgør med en vane med at gøre borgerne til problemet, når de ikke kan finde ud af at anvende de offentlige digitale løsninger, skriver Danske Ældreråd i et debatindlæg på it-mediet DigitTech.

I indlægget efterlyser Danske Ældreråd større fokus på, at de analoge alternativer bliver bedre og gjort mere tilgængelige, og at analoge kanaler integreres bedre i de offentlige selvbetjeningsløsninger.

Nyt borgerpanel skal gøre Sundhedsstyrelsen lettere at forstå

Nyt borgerpanel gør det muligt for borgere at komme med idéer og input til Sundhedsstyrelsens kommunikation. Panelet skal komme med bidrag til, hvordan råd, anbefalinger og anden kommunikation bliver lettere at forstå og passer ind i borgernes hverdag.

Man kan læse mere om borgerpanelet og tilmelde sig på sst.dk/borgerpanel.

Ny rapport med anbefalinger til forebyggelse af smitte på plejehjem

Ny rapport kommer med anbefalinger til, hvordan man kan forebygge smitte på plejehjem under fremtidige pandemier og samtidig understøtte de ældres trivsel.

Rapporten anbefaler blandt andet, at plejehjem består af mindre enheder, hvor der skabes små bofællesskaber med et mindre antal beboere. Det giver tryghed og et bedre socialt miljø med mulighed for, at beboere kan blive skærmet, hvis der kommer et smitteudbrud.

Rapporten, som er udarbejdet af Rambøll for Social- og Boligstyrelsen, peger også på, at en god planløsning handler om at sikre den rette fordeling mellem den ældres private bolig og fællesarealer som stue og opholdsrum.

Rapporten anbefaler, at boligen kan indrettes på en måde, som minder om det hjem, den ældre kommer fra, så det bærer præg af beboernes livshistorie. Der bør være mulighed for en fleksibel indretning af plejehjemmene, så den ældres bolig og fællesarealerne kan blive justeret og tilpasset i takt med, at beboernes ønsker og behov ændres.

[Rapporten kan hentes her](#)

Afgørelse fra forbrugerombudsmanden: Trafikselskaber skal give byttepenge

Det betaler sig at forfølge en sag. Det er Ældrerådet og Handicaprådet i Favrskov Kommune et godt bevis på.

Tilbage i 2019 kunne kunder, der kørte flextrafik med Midttrafik, kun få lov til at betale kontant med lige penge, og kunne ikke få byttepenge retur af chaufføren. Det fandt Ældrerådet og Handicaprådet i Favrskov kritisabelt.

Derfor henvendte de to råd sig til Midttrafik, der fik foretaget en ekstern juridisk vurdering. Den konkluderede, at Midttrafik ikke var juridisk forpligtiget til at give byttepenge. En konklusion, som Ældrerådet og Handicaprådet ikke var enige i.

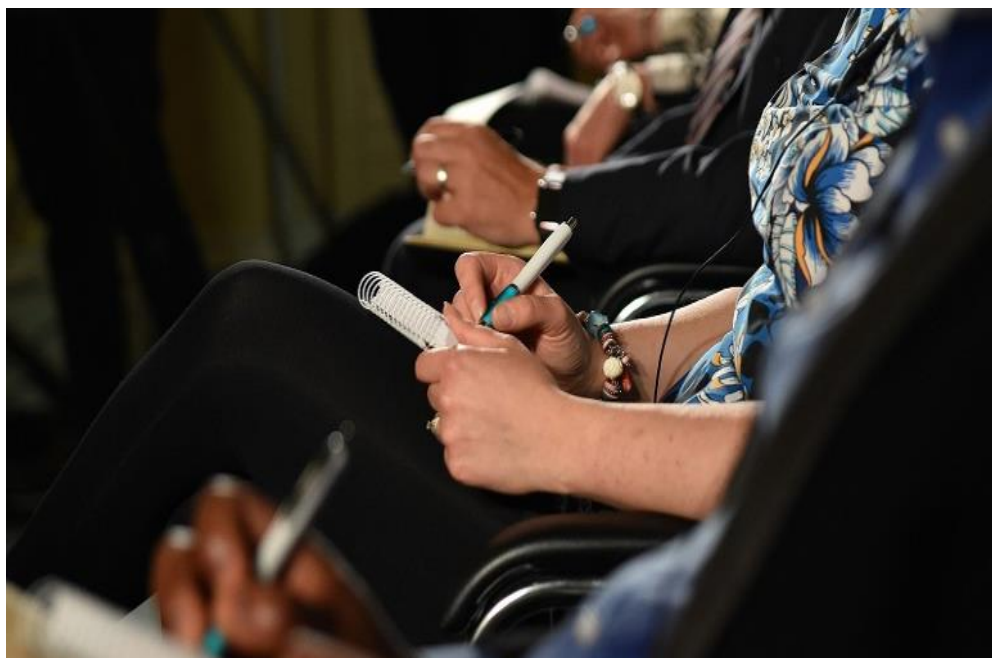
Ældrerådet og Handicaprådet ønskede således, at kunderne skulle kunne få penge tilbage uden beløbsgrænse. Derfor henvendte de sig til Forbrugerombudsmanden.

Kort tid efter tog Midttrafik initiativ til en dialog med de to råd og Favrskov Kommune, og der blev afholdt et møde, der mundede ud i, at Midttrafik december 2019 ændrede sine regler, så kunderne i Flextrafik kunne få byttepenge tilbage på op til nærmeste 100 kroner.

Her næsten tre år senere har Forbrugerombudsmanden afgjort, at kunder der kører flextur og handicapkørsel, som minimum skal kunne få byttepenge retur op til nærmeste 100 kroner. Og hermed skal Midttrafik fortsætte den praksis, selskabet indførte i december 2019.

- Vi har opnået det, vi gerne ville. Intentionen var at afskaffe byttepenge, og hvis vi ikke havde gjort noget, ville man ikke kunne få byttepenge i dag, siger Erik Bertelsen, formand for Ældrerådet i Favrskov Kommune til [Lokavisen Favrskov](#).

danske
ældreråd

**Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse**
Tlf. 3877 0160
info@aeldreraad.dk
www.aeldreraad.dk

**Nyhedsbrevet er udgivet af
DANSKE ÆLDRE RÅD**
Illustrationer: Pixabay og
Danske Ældreråd

Danske Ældreråd
Formand Inger Møller Nielsen
Tlf. 2146 1770

Ansvarshavende:
Trine Toftgaard Lund

Redaktion:
Trine Toftgaard Lund
Morten Larsen

Sekretariatet:

Trine Toftgaard Lund
Direktør
ttl@aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0163

Marianne Lundsgaard
Seniorkonsulent
ml@aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0165

Lise Sørensen
Ældrepolitisk konsulent
ls@aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0168

Morten Larsen
Kommunikationskonsulent
mol@aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0162

Anja Bihl-Nielsen
Sundhedspolitisk konsulent
abn@aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0164

Anna Jensen
Kursus- og medlemssekretær
aje@aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0167

Maj-Britt Lempel
Bogholder
mbl@aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0160

Arrangementer

Temadage om kommunikation, presse og tilsyn

Tirsdag den 28. februar, Milling Park, Middelfart

Onsdag den 1. marts, BDO Lounge, Viborg

Torsdag den 2. marts, DGI-Huset, Aabybro

Tirsdag den 7. marts, Lautrup Park, Ballerup

Onsdag den 8. marts, Ringsted

Kursusdage om ledelse i praksis

Mandag 20. marts, Hotel Fuglsangcentret, Fredericia,

Onsdag 22. marts, Scandic, Silkeborg,

Torsdag 23. marts, DGI Huset, Aabybro

Tirsdag 28. marts, Scandic, Ringsted

Onsdag 29. marts, Lautrup Park, Ballerup

Repræsentantskabsmøde 2023

Onsdag den 3. maj, Hotel Nyborg Strand

Ældrepolitisk konference om forebyggelse

Torsdag den 4. maj, Hotel Nyborg Strand

[Læs mere om Danske Ældreråds kommende arrangementer her](#)